

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Поняття «компетентність» та «компетенція» не є синонімами. Компетентність, у тому числі професійна, формується та розвивається як інтегральна особистісна якість суб'єкта внаслідок сформованості певної сукупності компетенцій. Формування професійних компетенцій зумовлено особистісними якостями суб'єкта діяльності, зокрема мотивацією професійного саморозвитку особистості в сукупності набуття знань, умінь, навичок, досвіду діяльності. Сформованість компетенції неможливо оцінити в статичному стані, її наявність та рівень виявляються в особистісно зумовленій діяльності, що дозволяє визначити її компонентну структуру (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний, особистісний, рефлексивний компоненти). Формування професійної компетенції, яке не є адитивним, має процесуальний, поетапний характер (мотиваційно-ціннісний, теоретичний, практичний, контрольно-аналітичний). Крім необхідних знань, умінь, досвіду діяльності, фактором формування та розвитку професійних компетенцій є особистісний потенціал суб'єкта (студента), що включає мотивацію, цілеспрямовання, саморегуляцію, рефлексію та інші механізми саморозвитку. Отже, самостійна робота як вид навчальної діяльності, форма освітнього процесу та механізм самоосвіти і саморозвитку є провідним фактором формування професійних компетенцій та професійного розвитку загалом у процесі трансформації навчальної діяльності у навчально-професійну. Для того, щоб комплексно було зорієнтовано організацію самостійної роботи студентів на формування професійних компетенцій, слід вказати на обґрунтовані такі педагогічні умови організації самостійної роботи, які і будуть забезпечувати формування професійних компетенцій, зокрема: моніторинг сформованості умінь

та навичок самостійної роботи студентів, показників сформованості професійних компетенцій; здійснення корекції та розвитку умінь та навичок самостійної навчальної діяльності студентів на основі результатів діагностики студентів; підготовка педагогів до організації ефективної самостійної роботи студентів, спрямованої на формування професійних компетенцій фахових дисциплін; матеріальне, методичне, технічне забезпечення організації самостійної роботи студентів, спрямованої на формування професійних компетентностей; реалізація індивідуального та диференційованого підходів до організації самостійної роботи студентів на основі результатів діагностики студентів; координація діяльності викладачів з організації самостійної роботи студентів, що забезпечує формування професійних компетентностей, що включає інтеграцію змісту дисциплін, узгодження форм та видів самостійної роботи студентів.

Педагогічні умови, що зумовлюють ефективність формування професійних компетентностей у процесі самостійної роботи, виступають як комплекс, що пояснюється тим, що жодна з умов не може бути достатньою для досягнення мети організації самостійної роботи студента. Ефективність педагогічних умов, спрямованої на формування професійних компетентностей дуже позитивно впливає на всі рівні самостійної роботи студентів та оптимального і творчого рівнів. Критеріями оцінки ефективності реалізованих педагогічних умов організації самостійної роботи студента доцільно обрати такі: функціонально-компетентний-сформованість компонентів професійної компетенції, академічна успішність, сформованість навичок самостійної роботи; мотивація, саморегуляція та рівень рефлексії.

Оцінка ефективності педагогічних умов організації самостійної роботи в ВСП «Житомирський торговельно- економічний фаховий коледж ДТЕУ», що забезпечує формування професійних компетентностей студентів, показує позитивну динаміку всіх показників за всіма зазначеними критеріями та в цілому за динамікою рівнів самостійної роботи студентів до зниження допустимого та зростання оптимального та творчого рівнів. Дослідження проблеми організації самостійної роботи та формування професійних компетентностей студентів не

вичерпні, його продовженням можуть бути дослідження індивідуального підходу до організації самостійної роботи студентів та застосування сучасних педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій.

ДЖЕРЕЛА

Н. І. Мачинська, Педагогічна освіта магістрантів вищих навчальних закладів непедагогічного профілю: монографія, С. О. Сисоєва, Ред. Львів, Україна: ЛьвДУВС, 2013.

[2] І. Р. Михайлюк, “Педагогічні умови та модель формування готовності до педагогічної діяльності

Н. І. Мачинська, Педагогічна освіта магістрантів вищих

навчальних закладів

непедагогічного

профілю: монографія, С. О.

Сисоєва, Ред. Львів, Україна:

ЛьвДУВС, 2013.

[2] І. Р. Михайлюк, “Педагогічні

умови та модель формування

готовності до педагогічної

діяльності

С. В. Бабак, та К. В. Бабак,

“Компетенція та компетентність як
ключові поняття педагогіки. Роль

1. Л. М. Василенко Взаємодія вокального і методичного компонентів у процесі професійної підготовки майбутнього соціального педагога: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.02. К., 2003. 20 с.
2. В. М. Гриньова Проблема цінності в психолого-педагогічній літературі. Проблеми особистісної орієнтації педагогічного процесу: зб. наук. пр. Харків, 2000. С. 26-33.
3. В. І. Луговий Формування ціннісної компетентності науково- педагогічних працівників - важлива умова їх успішної діяльності в сучасній вищій школі. Проблеми освіти: наук. зб. Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України. К., 2010. Вип. 63, Ч. 1. С. 3-9